

Proiect cofințat din Fondul Social European prin Programul Operational Capital Uman 2014-2020
Titlu proiect: Antreprenoriat Consolidat, Competitiv și Sustenabil în regiunea SV Oltenia – A.C.C.E.S

DEZVOLTARE DURABILĂ - Brosura

A. Definierea conceptului „DEZVOLTARE DURABILĂ”

În 1985 este descoperită gaura din stratul de ozon de deasupra Antarcticii, iar în anul 1986, la un an după catastrofa de la Cernobîl apare așa-numitul Raport Brundtland elaborat de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare din cadrul Națiunilor Unite în anul 1987 / WCED, cu titlul “Viitorul nostru comun” care dă și cea mai citată definiție a dezvoltării durabile: “*Dezvoltarea durabilă este cea care urmărește nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface nevoile lor*”.

Dezvoltarea durabilă reprezintă corelarea progresului economic și social cu echilibrul natural al planetei, care nu trebuie pus în pericol. Ideea care stă la baza acestui concept este necesitatea de a se asigura o calitate bună a vieții pentru toți locuitorii planetei, atât pentru generația prezentă, cât și pentru generațiile viitoare.

Esența dezvoltării durabile a societății umane este dată de modul de gestionare, actuală și viitoare, a resurselor sale naturale, energetice, materiale și informaționale, în raport cu obiectivele creșterii economice și asigurarea unei calități din ce în ce mai bune a vieții și a mediului.

Dezvoltarea durabilă aduce în prim plan un nou set de valori al modelului de progres economic și social, valori ce vizează mai ales omul și nevoile sale prezente și viitoare, mediul natural – protejarea și conservarea acestuia, precum și atenuarea deteriorării actuale a ecosistemelor.

Inițial, dezvoltarea durabilă s-a vrut a fi o soluție la criza ecologică determinată de intensă exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului, în prezent conceptul s-a extins asupra calității vieții în complexitatea sa și sub aspect economic și social.

Dezvoltarea durabilă are patru dimensiuni majore:

- economică,
- socială
- tehnologică
- de mediu.

Pentru ca dezvoltarea economică și socială să fie durabilă trebuie să se asigure protecția mediului grav afectată de emisiile de carbon, de încălzirea globală și economisirea resurselor.

În contextul proiectelor finanțate din Fondurile Europene, articolul 8 al Regulamentului comun prevede că „*Obiectivele fondurilor europene sunt urmărite în concordanță cu principiul dezvoltării durabile și al promovării de către Uniune a obiectivului de conservare, protecție și îmbunătățire a calității mediului. Statele membre și Comisia se asigură că cerințele privind protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, biodiversitatea, rezistența în fața dezastrelor și prevenirea și gestionarea riscurilor sunt luate în considerare în cursul pregătirii și punerii în aplicare a acordurilor de parteneriat și programelor cu finanțare europene*”.

În cadrul proiectelor depuse pentru finanțare prin ajutorul de minimis este obligatorie abordarea unor activități vizând dezvoltarea durabilă.

1) Cadrul strategic al dezvoltării durabile

Obiectivele privind dezvoltarea durabilă au fost preluate începând cu anul 2010 în cadrul **Strategiei Europa 2020 pentru creștere inteligentă, durabilă și incluzivă** și inițiativelor sale **O Europă eficientă** din punctul de vedere al utilizării resurselor; **O politică industrială** pentru era globalizării.

La nivel național, în anul 2008 a fost adoptată **Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030**.

Alte **strategii și planuri relevante pentru tematică** sunt:

- Strategia națională privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon (CRESC);
- Planului național de acțiune 2016-2020 privind schimbările climatice (PNASC);
- Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014-2020;
- Planul Național de Acțiune Pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România;
- Strategia națională și Planul Național de Acțiune pentru conservarea biodiversității 2010–2020;
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020
- Planul Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice (PNAEE) 2010-2020;
- Planul Național de Acțiune în Domeniul Energiei din Surse Regenerabile (PNAER) 2010-2020.

2) Cadrul conceptual al dezvoltării durabile

Tematica dezvoltării durabile, vizează **următoarele obiective specifice**:

- protecția mediului;
- utilizarea eficientă a resurselor;
- atenuarea și adaptarea la schimbările climatice;
- conservare și protejarea biodiversității;
- dezvoltarea capacității de a rezista la producerea dezastrelor;
- schimbări demografice.

3.1 Protecția mediului vizează:

- a) controlul și reducerea poluării aerului, apei și solului;
- b) protecția resurselor naturale;
- c) gestionarea deșeurilor, inclusiv a deșeurilor periculoase.

Ce trebuie să cunoască întreprinzătorul:

La alegerea activității proiectului trebuie să se evalueze dacă aceasta poate avea efecte semnificative asupra mediului, situație în care se solicită de la Autoritatea de mediu avizul de mediu sau dacă activitatea are impact semnificativ asupra mediului situație când se solicită acordul de mediu.

Intreprinzatorul trebuie sa studieze Ordonanța de Urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului și HG nr. 445/2009 care prin anexele sale specifică clar care sectoare de activitate sunt supuse procedurii obținerii autorizației de mediu.

3.2 Utilizarea eficienta a resurselor

Exploatarea excesiva a resurselor este inclusa pe lista prioritatilor avand in vedere ca resursele naturale sunt epuizabile și unele dintre ele chiar in pragul epuizarii. Eurobarometrul „SMEs, Resource Efficiency and Green Markets” publicat in 2015 a specificat faptul ca 18% dintre IMM-uri au dificultati in alegerea actiunilor potrivite pentru utilizare eficienta a resurselor.

Sunt recomandate in dezvoltarea afacerii sa se abordeze solutii pentru cresterea eficientei ecologice: reducerea consumului (energie, apa, materii prime și materiale), îmbunatatirea gestionarii resurselor, reciclarii și reducerii poluarii și emisiilor.

Planurile de afaceri elaborate de participanti vor include o sectiune referitoare la utilizarea eficienta a resurselor, prin activitati care consuma mai putine resurse, genereaza mai putine deseuri, implica folosirea serviciilor și tehnologiilor care respecta mediul și adopta productia curata.

3.3. Atenuarea și adaptarea la schimbările climatice

Procesul de dezvoltare economica și interventiile brutale ale oamenilor asupra mediului in special prin emisiile necontrolate de gaze cu efect de sera (GES), au determinat schimbări climatice majore la nivel global care au condus la fenomenul de incalzire globala.

Prin schimbări climatice se înțeleg acele schimbări ale climatului pe glob generate de activitățile umane, în principal datorită emisiilor de gaze cu efect de seră (CO₂, metan, monoxid de azotetc.), al căror efect principal este încălzirea globală a atmosferei. Actualul cadru de politică europeană, Strategia Europa 2020, se bazează principiul 20/20/20, respectiv pe trei obiective principale care trebuie îndeplinite în UE:

- reducere cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră GES, sub nivelul din 1990;
- pondere de 20% a energiei din surse regenerabile în energia consumată;
- economisirea a 20% din energia primară

Adaptarea afacerii la schimbările climatice înseamnă luarea de măsuri pentru a consolida rezistența societății la schimbările climatice și pentru a reduce la minimum impactul efectelor negative ale acestora. *Atenuarea* înseamnă reducerea sau limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră.

3.4 Conservare și protejarea biodiversității

Biodiversitatea este un obiectiv important iar elementele care fac posibilă viața și pe care se bazează sistemele noastre economice (apa, aer, sol, etc) trebuie protejate împotriva factorilor nocivi determinati de oameni, care pot contribui la distrugerea ecosistemelor și speciilor.

Biodiversitatea implică patru niveluri de abordare, respectiv diversitatea ecosistemelor, diversitatea speciilor, diversitatea genetică și diversitatea etnoculturală.

Biodiversității se mai asociază și valorile ecologică, genetică, socială, economică, științifică, educațională, culturală, recreațională și estetică.

Ariile protejate sunt încă percepute de foarte multi oameni, doar in sensul lor “conservationist”, fiind considerate adevarate „oaze” ale naturii salbatice care trebuie protejate numai pentru conservarea speciilor care le populează. Foarte puțin este recunoscut faptul ca zonele aflate in regim natural și seminatural constituie de fapt suportul “vietii” și implicit al dezvoltării socio-economice.

Suprafața totală a ariilor naturale protejate din Romania este de aproximativ 20% din suprafața țării (biodiversitate.mmediu.ro).

Majoritatea siturilor Natura 2000 nu include zone urbane. Totuși, unele din orasele in care se pot înființa afaceri prin acest proiect contin pe suprafața lor astfel de situri.

Reglementarea de bază în domeniul conservării biodiversității o constituie OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei.

In vederea conservării și protejării biodiversității este importantă evaluarea efectelor pe care afacerea le poate avea asupra biodiversității din site-urile NATURA 2000 și din proximitatea

acestora. Protecția biodiversității va intra în atenția activităților economice ale noilor firme finanțate prin proiect, prin măsuri de schimbare a rutinei zilnice ce pot contribui la protejarea biodiversității.

3.5 Dezvoltarea capacității de a rezista la producerea dezastrelor (reziliența la dezastre)

Reziliența la dezastre presupune analiza din faza de elaborare a planului de afaceri a dezastrelor și riscurilor cu care se poate confrunta întreprinderea și abordarea măsurilor care să conducă la creșterea capacității de a rezista la dezastre: incendii, inundații, cutremure, crize energetice, presupunând investiții în clădiri, produse și servicii de prevenire și intervenție în cazul apariției unor factori de risc. Evaluarea și prevenirea riscurilor

O componentă importantă și care nu necesită investiții mari se referă la măsurile pe care întreprinzătorul sau managerul întreprinderii trebuie să le ia în planul educării salariaților și orientării comportamentului acestora de răspuns și întrajutorare, comportamente care salvează vieți, bunuri și creează comunități unite capabile să facă față la încercările cauzate de dezastre.

3.6 Schimbări demografice

Migrația și evoluția socio-economică, îmbătrânirea populației, rata scăzută a natalității, structuri familiale modificate, au creat disparități în rândul populației și au determinat schimbări demografice în toate regiunile țării.

În cadrul proiectului măsurile de preîntâmpinare a acestor schimbări demografice sunt: formarea antreprenorială, creșterea ocupării și a numărului de antreprenori, creșterea conștientizării pentru promovarea incluziunii sociale, dezvoltarea de afaceri în domeniul economiei sociale, angajarea, după caz, a persoanelor în vârstă care cunosc diverse meserii și mai ales cele tradiționale, punând astfel în valoare diversitatea etnică și culturală, atragerea tinerilor în activități de formare antreprenorială cum ar fi ucenicia la locul de muncă, participarea la cursuri de calificare, sprijin prin finanțarea planurilor de afaceri.

Angajatorii trebuie să ia măsuri pentru încurajarea maternității (promovarea unui mediu prietenos pentru mame, dezvoltarea serviciilor de creștere a copiilor, creșe, grădinite, after-school, extinderea lucrului la domiciliu, servicii pentru bătrâni, etc).

Principiul « Poluatorul Plătește »

Acesta este un principiu de bază în politicile de mediu care prevede ca plata costurilor cauzate de poluare să fie suportată de cei care o generează. Astfel se urmărește internalizarea costurilor de poluare la nivelul celor responsabili, principiul având scopul de a încuraja operatorii economici care poluează să îmbunătățească procesele de producție astfel încât impactul negativ asupra mediului înconjurător să se diminueze. Acest lucru implică conștientizarea implicațiilor de mediu ale produselor/ serviciilor pe parcursul întregului „ciclu de viață”, altfel spus, costul acestor măsuri va fi reflectat de costul de producție al bunurilor și serviciilor ce cauzează poluarea.

Un aspect foarte important este adoptarea măsurilor de economisire, colectare selectivă a deșeurilor (hartie, echipamente supuse casării) și predarea către firme specializate pentru reciclare.

Cadrul de reglementare în vigoare care are legătură cu acest principiu:

- OUG nr.195/2005 privind protecția mediului are la bază principiul „poluatorul plătește” (art. 3 pct. e);
- OUG nr.68/2007 privind răspunderea de mediu art.1, “stabilește cadrul de reglementare al răspunderii de mediu, bazată pe principiul „poluatorul plătește”, în scopul prevenirii și reparării prejudiciului asupra mediului”;
- HG nr.1403/2007 privind refacerea zonelor în care solul, subsolul și ecosistemele terestre au fost afectate: „Poluatorul are obligația de a suporta costurile măsurilor de refacere a mediului geologic al siturilor contaminate și al ecosistemelor”.

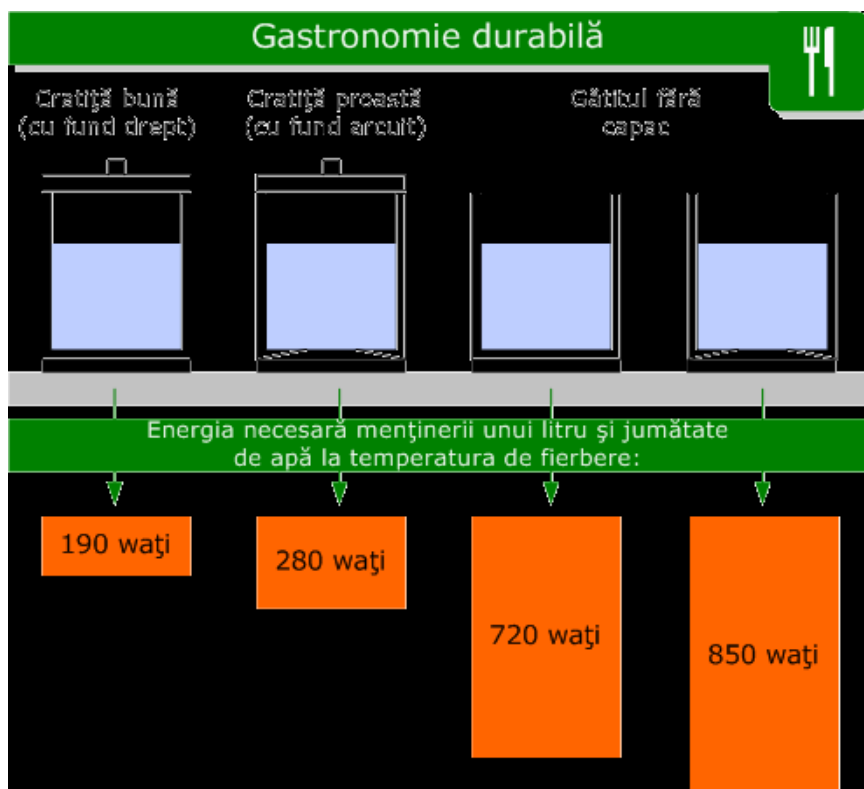
Dezvoltare durabilă Ce se poate face?

"Ce-aș putea eu să fac?" Aceasta este de cele mai multe ori reacția privind unele probleme globale precum schimbarea climei sau sărăcia. "Poți să faci ceva!", acesta este răspunsul pe care îl propune conceptul de durabilitate, "Trebuie să faci ceva, dacă mă iei în serios." Pentru că durabilitatea nu

cuprinde numai toate nivelele - de la cel global, la cel local-, durabilitatea include mai ales nivelul individual: fără strădaniile depuse de fiecare om în parte, nu se poate schimba nimic, nu se poate ajunge la o dezvoltare durabilă.

Exemplu de economisire a energiei

Excedentul de consum de curent dintre varianta cea mai bună (cratiță bună cu capac) și cea mai proastă (cratiță proastă fără capac) se ridică la 350 procente! Iar acesta nu este decât unul dintre multiplele aspecte în acest sens.

O atitudine sensibilă în viața cotidiană ar putea duce la o economie substanțială de curent electric.

Să ne gândim doar la becurile economice, la stinsul luminilor de care nu avem nevoie, la încălzitul "cu cap" etc.

Care sunt dimensiunile acestui raționament, vom vedea în următorul exemplu din Germania:

"Opțiunea *stand-by* cu care sunt prevăzute tot mai multe aparate electronice sunt de natură să ne sporească confortul; nu mai trebuie să ne ridicăm și să deschidem sau să închidem televizorul.

Acest consum inutil de energie electrică înghite anual 20,5 miliarde de kilowați.

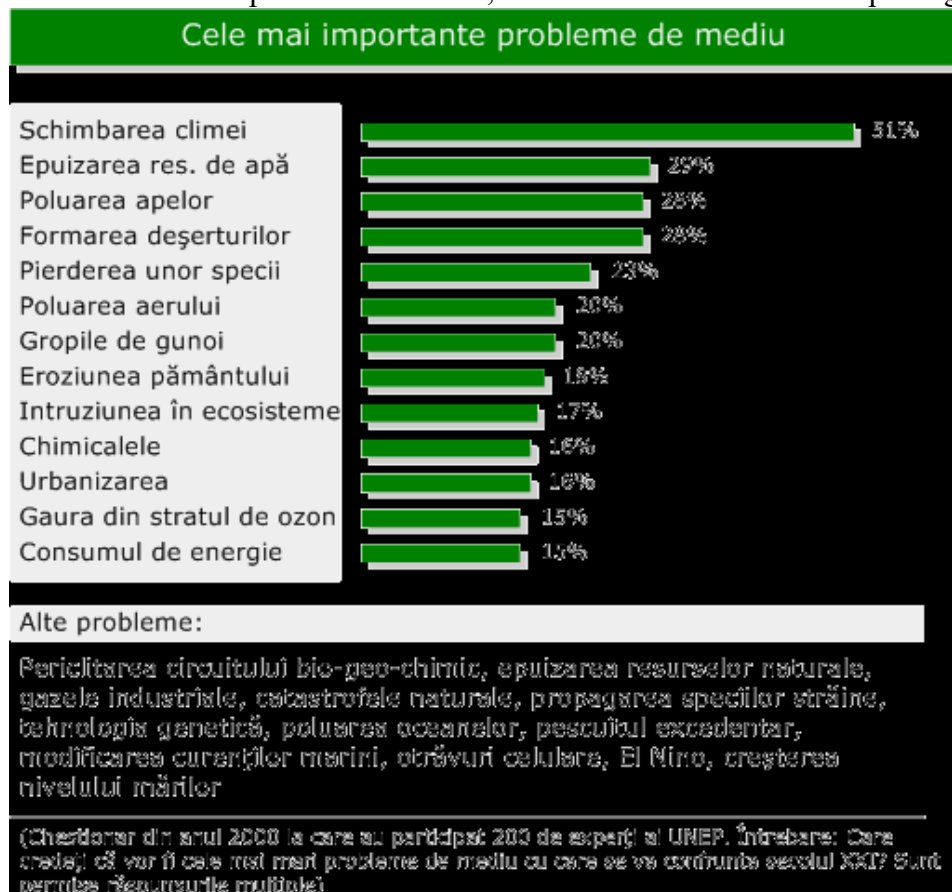
Spre comparație: Orașul Berlin consumă în decursul unui an întreg 14 miliarde de kilowați pe oră."

[din: Sabine Ferenschild/Thomas Hax-Schoppenhorst, *Weltkursbuch. Globale Auswirkungen eines "zukunfts-fähigen Deutschlands"*, Misereor Basel ș.a. 1998, p. 14]

Cum ne putem proteja clima?

Din păcate ne confruntăm cu o serie de probleme privind mediul, multe dintre acestea fiind strâns angrenate între ele. Însă pe departe cea mai importantă problemă este, așa cum au arătat-o rezultatele unui sondaj din anul 2000, al cărui subiecți au fost experți în domeniu, schimbarea climei.

De aceea, ne vom concentra asupra acestui subiect, folosindu-ne de câteva exemple sugestive.

De ce se încălzește Pământul? - Efectul de seră

Cauza pentru temperaturile înalte din sere este faptul că lumina solară, plină de energie, poate intra în acestea fără probleme, căldura care se reflectă însă din pământ, nu poate ieși.

La fel stau treburile și cu atmosfera noastră. Aici, gazele care absorb razele infraroșii, așa numitele gaze de seră, acționează la fel ca o seră

Cum mai poate fi evitată o catastrofă climatică?

Concentrarea de gaze de seră din atmosferă nu mai trebuie să crească. Acest lucru nu poate fi realizat decât printr-o reducere drastică a emisiilor. Arderea combustibililor fosile (petrol, gaz, cărbune) trebuie redusă în mod simțitor.

În plus, dioxidul de seră poate fi eliminat din atmosferă prin replantarea pădurilor. Zonele împădurite de mare întindere trebuie protejate, ceea ce înseamnă că trebuie descurajată defrișarea.

Raportul IPCC din anul 2001 despre schimbarea climatică enunță totuși că dacă toate emisiile s-ar opri de îndată, încălzirea atmosferei și creșterea nivelului mării tot ar mai continua decenii, dacă nu chiar și secole.

Cum se acționează pentru dezvoltare durabilă?

Se analizează afacerea sub aspectul impactului asupra mediului și utilizării resurselor:

Are afacerea activități care:

- Se desfășoară în arii naturale protejate?
- Activitățile pot avea impact asupra calității aerului/apelor/solului?
- Implică producerea de deșeurile?
- Implică utilizarea de substanțe periculoase?

Stabilirea de măsuri care să diminueze impactul asupra mediului pentru a nu se aplica principiul: "Poluatorul plătește"

Colectarea selectivă a deșeurilor

- Fiecare cetățean poate contribui la colectarea selectivă a deșeurilor.
- De ce nu se face? - brainstorming

Fiecare dintre noi, ca reprezentant al comunității, are puterea și obligația de a influența procesul de ecologizare a propriului oraș sau a zonei unde își petrece vacanța. Soluția este la îndemâna noastră și constă în depozitarea selectivă a deșeurilor. Mai precis, trebuie să depozităm deșeurile în locurile special amenajate și, pe cât posibil, pe următoarele categorii:

- Hârtie și cartoane (ziare, reviste, tipărituri, cutii de detergenți, de cereale etc.), ce pot fi vândute la tonetele special amenajate;
- Ambalaje PET și alte materiale plastice (pungi, folii, cutii de iaurt, butelii de la produse cosmetice și de curățenie etc.), ce pot fi reciclate;
- Sticle și cioburi; vânzarea ambalajelor din sticlă la centrele care se ocupă cu achiziționarea acestora;
- Deșeurile fieroase (fier, tablă ș.a) și doze metalice, ce pot fi valorificate la punctele REMAT;
- Deșeurile umede (resturi vegetale, animale etc.).

Reciclarea materialelor.

Reciclarea presupune separarea și colectarea materialelor în vederea transformării lor în produse utile noi. O mare parte din aluminiul, sticla, hârtia sau oțelul folosite astăzi în întreaga lume sunt deja provenite din reciclare. Sticla și oțelul pot fi reciclate nu doar o dată, ci de nenumărate ori. Reciclarea aluminiului și oțelului utilizat la cutiile de băuturi, a hârtiei și cartoarelor, a sticlei, precum și a anumitor mase plastice constituie peste tot în țările occidentale o industrie înfloritoare. De asemenea, reciclarea permite comunităților să reducă costurile de depozitare a deșeurilor.

Principalul avantaj al reciclării este dat de reducerea consumului resurselor naturale (petrol, apă, energie), precum și al nivelului emisiilor nocive în aer.

Spre exemplu:

Hârtia – materie refolosibilă

- Materiile prime utilizate pentru fabricarea hârtiei sunt: lemnul, celuloza, hârtia veche. Hârtia reciclată permite economisirea a aproximativ 25% din cantitatea de electricitate și a 90% din cantitatea de apă (300 l) necesare pentru producerea a 1 kg. de hârtie albă.
- De asemenea, prin reciclarea deșeurilor de hârtie, se elimină clorul toxic, necesar producerii hârtiei albe.

Sticla – materie refolosibilă.

- Sticla se produce folosind următoarele materii prime: nisipul de cuarț, calcarul, soda (produs poluant) ș.a.

- Reciclarea sticlei menajează mediul și economisește în timp bogățiile naturale, apa și electricitatea.

Se pot recicla:

- recipiente din sticlă transparentă;
- recipiente din sticlă colorată;
- hârtie;
- ziare/tipărituri;
- cutii din aluminiu pentru băuturi;
- plasticul.

Ambalajele PET – o problema pentru mediul inconjurator

PET este prescurtarea de la polietilen tereftalat și se prezintă sub forma unei rășini (o formă de poliester. Acesta a devenit un material foarte răspândit în industria alimentară (îmbutelieri de băuturi răcoritoare, apă, lactate, ulei, oțet) și nu numai, fiind ieftin, ușor, rezistent la șocuri, reciclabil.

Ambalajele PET, ca de altfel toate materialele plastice, nu sunt biodegradabile. Creșterea consumului acestora, mai ales în ultimii 10 ani, a dus la sporirea alarmantă a numărului de ambalaje aruncate iresponsabil în natură. Prin colectarea și reciclarea acestora, se reduce impactul negativ asupra mediului înconjurător. Polietilenul tereftalat reciclat (RPET) poate fi folosit pentru: fibre de poliester (75%) folosite la rândul lor ca materie primă pentru covoare, tapițerii, jucării, pâsle pentru industria textilă, ca izolație la paltoane, saci de dormit, industria auto ș.a.; folie industrială; chingi și benzi; noi ambalaje PET alimentare și nealimentare (ex.: cartoane pentru ouă, obiecte de uz casnic etc).

Un alt aspect pozitiv al reciclării PET-urilor constă în reducerea cantităților de deșeuri ce merg spre gropile de gunoi; ponderea acestora a crescut înfiorător în ultimii ani, ajungând până la 30% din volumul total.

Metoda clasică folosită în România, arderea și îngroparea cantităților mari de deșeuri urbane (umede, din plastic) în aer liber, produce emisii de dioxină, una dintre cele mai toxice substanțe cunoscute până în prezent, care mai este și bioacumulativă.

ATENȚIE! Prin arderea plasticului se elimină substanțe care produc boli de plămâni, iar într-o perioadă îndelungată pot îmbolnăvi ficatul, rinichii și sângele. Mai mult decât atât, materialele plastice mai complexe cum sunt vinilul, ebonita, bachelita ori cauciucurile, emană prin ardere substanțe care produc cancer, atacând în primul rând sângele, care în timp poate îmbolnăvi toate organele corpului.

Astăzi există tehnologii care, respectând normele de protecția mediului, sunt capabile să rețopească și să reprelucreze deșeurile din plastic. Acest lucru nu se face încă în România, dar există firme românești care adună ambalajele din plastic, le mărunțesc și le exportă fabricilor din străinătate care dispun de instalațiile necesare reciclării lor. Întrucât suntem printre ultimele țări europene care nu au un sistem public de reciclare a deșeurilor, implementarea urgentă și necondiționată a unui sistem public național de colectare selectivă a deșeurilor în vederea reciclării trebuie să fie o prioritate a tuturor cetățenilor!

Oportunitati de afaceri prin politica de mediu

Atingerea tintelor 20-20-20 propuse în Strategia Europa 2020 va asigura, pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere substanțială a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre ale UE.

Se estimează că impactul IMM-urilor asupra mediului se situează la 60-70% din întreaga poluare industrială, ceea ce demonstrează că, deși impactul individual este mic, în mod colectiv, acest sector are un potențial considerabil pentru a face reduceri care să ducă la îndeplinirea angajamentelor guvernamentale privind emisiile de carbon și utilizarea energiei.

Exemple de oportunitati de afaceri:

- Colectarea selectivă a afacerilor;
- Reciclarea deșeurilor textile, piele;
- Colectarea deșeurilor electronice și recuperare de componente reutilizabile;
- Desființarea pungilor din material plastic neregenerabil și înlocuirea cu sacose din hârtie și material textil; restricționarea utilizării de materiale greu degradabile;
- Producția de pelet din rumegus, paie, stuf.

- Producția de panouri fotovoltaice/ utilizarea panouri în construcții de imobile
- Organizarea de cursuri de formare/calificare pentru noi meserii în domeniul dezvoltării durabile
- Aplicarea în construcții de proceduri de „achiziții verzi” (ziduri și acoperisuri verzi);

Potențialul proiectului de a contribui la dezvoltarea durabilă

În calitate de potențial beneficiar, puteți utiliza o serie de întrebări în stadiul de definire a proiectului, cum ar fi:

- Implementarea proiectului ar putea avea un efect negativ direct sau indirect asupra mediului, utilizării eficiente a resurselor sau biodiversității?
- Activitățile și/sau rezultatele proiectului ar putea avea un impact pozitiv asupra utilizării resurselor?
- Activitățile și/sau rezultatele proiectului ar putea avea impact asupra atenuării efectelor schimbărilor climatice?
- Activitățile și/sau rezultatele proiectului ar putea contribui la ameliorarea stării de sănătate a populației? (spre exemplu prin diminuarea/ eliminarea riscului de poluare sau reducerea volumului de deșeuri)
- Activitățile și/sau rezultatele proiectului ar putea contribui la protejarea cadrului natural (terestru/acvatic), la conservarea și protejarea habitatelor din ariile protejate?
- Implementarea proiectului ar putea contribui la creșterea gradului de siguranță în condiții de riscuri naturale (alunecări de teren, risc de inundații)?
- Implementarea proiectului ar putea contribui la creșterea responsabilității față de mediul înconjurător?
- Implementarea proiectului ar putea contribui la revitalizarea zonelor degradate?
- Există informații, studii sau analize pentru determinarea situației inițiale?
- Există o prognoză a efectelor negative pe termen lung asupra mediului?
- Există o analiză de apreciere a vulnerabilității rezultatelor proiectului față de dezastre și a riscului de producere a acestora (spre exemplu: inundații, cutremure, secetă)?

Răspunsul la întrebările propuse vă va sprijini să determinați dacă un anumit proiect are implicații directe sau indirecte asupra protecției mediului, utilizării eficiente a resurselor, conservării și protejării biodiversității.

De asemenea, pot fi identificate măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice, dezvoltare a rezistenței în fața dezastrelor, precum și prevenirea și gestionarea riscurilor.

Pe baza informațiilor obținute, printre altele, puteți stabili:

- obiectivele, rezultatele așteptate și activitățile proiectului;
- obligativitatea parcurgerii etapei de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu legislația în vigoare;
- modul în care un proiect este vulnerabil la schimbările climatice;
- stabilirea de indicatori și ținte pentru măsurarea progresului și efectelor proiectului;
- formele de integrare ale obiectivelor caracteristice dezvoltării durabile, astfel încât să se asigure protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, conservarea și protejarea biodiversității, precum și adoptarea de măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice, dezvoltare a rezistenței în fața dezastrelor, precum și prevenirea și gestionarea riscurilor;
- resursele necesare pentru acțiunile de integrare.

Modalități de utilizare a conceptului de Dezvoltare Durabilă în proiecte:

Măsuri și activități care contribuie la eficientizarea consumului de resurse;

- Promovarea imprimării față-verso a documentelor;

- Promovarea politicii pentru a imprima doar documentele necesare;
- Limitarea impactului negativ al transportului prin folosirea mijloacelor de comunicare electronică, optimizarea oportunităților de a utiliza resursele locale
- Aplicarea unor reguli și inducerea unor comportamente de consum rațional al resurselor (promovarea utilizării eficiente a resurselor, creșterea utilizării resurselor regenerabile);
- Evitarea acelor activități care ar putea afecta în mod negativ mediul (zone protejate, zone verzi din orașe, sursele de apă, altele).
- Reducerea nivelului de poluare din zona lucrărilor de construcții (poluarea aerului, apei, solului);
- Colectarea selectivă a deșeurilor, promovarea reducerii volumului de deșeuri; re folosirea materialelor rezultate din demolari;
- Aplicarea reutilizării, recuperării și reciclării deșeurilor;
- Aplicarea procedurilor de „achiziții verzi”;
- Restrictionarea utilizării de materiale greu degradabile.

Inițierea unei noi afaceri, caracterizată prin:

- Promovarea unor activități din domeniile cu valoare adăugată mai mare, accentul fiind pus pe partea de concepție, execuție, testare, prezentare, demonstrare, distribuție, mentenanță în pofida părții materiale (consumurilor materiale)
- Promovarea prin afacere cu prioritate a serviciilor și în subsidiar a producției, care este consumatoare de resurse
- Promovarea colaborării și parteneriatelor în fazele afacerii, astfel încât partea de consumuri de resurse să se regăsească preponderant la alte firme existente
- Un nou model de management, specific situației concrete și bazat pe tehnologii moderne specifice eco-antreprenoriatului
- Selectarea partenerilor din lanțul de aprovizionare pe baza orientărilor ecologice
- Selectarea partenerilor colaboratori în procesele de concepție, fabricație, distribuție pe baza orientărilor ecologice

Oferirea de produse și/sau servicii ecologice ori cu grad mare de conformare ecologică prin:

- Oferirea de produse și/sau servicii utilizând materii prime și materiale la niveluri de consumuri specifice reduse față de concurență
- Oferirea de produse și/sau servicii utilizând materii prime și materiale ecologice sau înlocuind în parte acele resurse materiale neprietenoase față de mediu ale concurenței
- Oferirea de produse și/sau servicii utilizând materii prime și materiale reciclabile, reprocesabile și revalorificabile, prietenoase față de mediu
- Oferirea de produse și/sau servicii noi sau utilizând pentru acestea materii prime și materiale economice, eficiente, diferite prin ceva de cele convenționale (utilizate de concurență),
- Oferirea de produse și/sau servicii cu consumuri energetice proprii scăzute,
- Oferirea de produse și/sau servicii care sunt proiectate să folosească în exploatare surse de energie alternative și regenerabile etc

Oferirea de produse și/sau servicii utilizând pentru acestea tehnologii de execuție, fabricație, de realizare modern și prietenoase față de mediu

- Oferirea de produse și/sau servicii utilizând pentru acestea tehnologii de execuție, fabricație, de realizare îmbunătățite, performante, diferite de cele convenționale (utilizate de concurență),
- Oferirea de produse și/sau servicii care în toate fazele fabricației evită procesările specifice sectoarelor calde
- Oferirea de produse și/sau servicii care în toate fazele fabricației evită imobilizări, consumuri mici de utilități și de spații etc, diferite de cele convenționale (utilizate de concurență),

